

ארגון ברית אבות
מסייעת לכל יהודי
בכל גיל
ובכל מקום בעולם
לקיים את מצוות המילה
בצורה מקצועית ובשמחה
באמצעות צוות מוהלים
מוסמך ומנוסה.

ב"ה

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת קרח

תשפ"ו

מפעולות הארגון

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

ייעוץ בענייני ברית מילה

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

ברית מילה בזכות המלחמה באיראן
סרגיי בגיל 70 גר בצפון הארץ, ראה ושמע
את הטילים נופלים בארץ מאיראן (ומתימן)
ומאד פחד שימות, לכן פנה אלינו שרוצה
לקיים מצוות ברית מילה, והסביר שנולד
ברוסיה והגיע לגור בארץ ישראל כי הוא
יהודי והכל טוב לו, ובגלל הפחד למות בלי
ברית מילה, רוצה לעשות מצות הברית.
הניצוץ היהודי נדלק בו כשיש סימנים
מהשמים והבין את הרמז.

בפרשת השבוע נאמר שקטורת עזרה את
המגפה וידוע שבסנדקאות יש ענין הקטורת
וכל כך דומה לקטורת שאין לאדם להיות
סנדק לשתי אחים (כמובן שאדמו"ר ורבי
וסבים אינם בכלל זה) כך נפסק ברמ"א, ומי
שמתעסק במילה מביא חיים לעולם כמובא
בעלון, סיבת הרצון שלו לברית היא עבור
עצמו והוספנו לו שהשפעתה היא על כל עם
ישראל ובזכות המילה ניתנה ארץ ישראל
לאברהם אבינו עליו השלום, וכמו
שהקטורת והנחת רוח שיש בשמים
מהמילה גדולה מאד, בזכותה נזכה לגאולה
השלימה בקרוב ממש.

בברכה

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

רב לכם בני לוי. (טז ז) והביא רש"י (מהמדרש) וקרח
שפקח היה, מה ראה לשטות זה, ויש לדקדק וכי
המאתיים וחמשים איש קרואי מועד אנשי השם שהיו
ראשי סנהדראות לא היו פקחים בדבר הזה, ויש
לפרש דישאל לא היו מפסידין, שהרי נגזר עליהם
במדבר הזה יתמו, ולא היה להם פחד, והיו רחוקים
מן ההפסד, וקרובים לשכר, אולי יבחר בהם ה'
יתברך, אבל קרח שהיה מבני לוי, שעליהם לא נגזרה
הגזירה, קשיא מה ראה לשטות ההוא, ולכך הוכרח
לתרץ דעינו הטעתו. ויש לפרש דהקטרת מעשרת,
ולכך לא שנה בה אדם, ועל ידי זה היו ישראל יכולין
להקפיד טובא, אלא דאיתא בשולחן ערוך (יו"ד רס"ה
סי"א) דגם הכנסת ברית להיות סנדק מעשיר, ויכולים
לזכות בסנדקאות שהוא כקטורת, אמנם מחטא
מרגלים היו נזופים ולא מלו, ושוב היה מקום לחלוק,
אמנם, שבט לוי איתא במדרש דמלו ומשכחת אצלם
סנדקאות ומה ראה לשטות זה: (תורת משה לחתם
סופר)

ויתן את הקטרת ויכפר על העם, ויעמוד בין המתים
ובין החיים ותעצר המגפה. (יז יב-יג) הסנדק דומה
לקטורת ולכן סגולת הסנדק לאריכות ימים ושנים
טובות ובפרט אלו שנוהגין להדר אחר מצוה זו להיות
סנדק והיינו שלא זו בלבד שהקטורת מבטלת ענין
הפכי שעוצרת המגפה אלא עוד זאת שעל ידה נמשך
אריכות ימים ושנים טובות: (התוועדיות תשמ"ה
חלק ג)

כל סנדק הוי כמקטיר קטורת, והיא סגולה לאריכות ימים ושנים טובות, ובפרט אצל אלו שנוהגין
להדר אחר מצוה זו להיות סנדק (די וואס קאכן זיך אין סנדקאות) כלומר לא זו בלבד שענין הקטורת
מבטל ענין הפכי (עוצר המגפה) אלא עוד זאת שעל ידי זה נמשך אריכות ימים ושנים טובות, והרבי היה מברך
סנדקים (בחלוקת שטרות לצדקה) בעשירות ולפעמים באריכות ימים או בהצלחה: (פרדס חב"ד)

כי כל העדה כלם קדושים. (טז ג) כתב רבינו אפרים (על התורה פרשת לך לך) שהמילים כל העדה כלם קדושים. סופי תבות מילה, דהם קדושים על ידי המילה, וכן תיבת "העדה" עולה מילה עם הכולל:

יש לפרש שקרח ערער על המילה, וראיה לדבר ממה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תנחומא קרח) שקרח שאל, טלית שכולה תכלת חייב בציצית או לא וכו', וכן בית מלא ספרים אם חייב במזוזה וכו', והיה כל זה מעין מחלוקתו לומר כי כל העדה כלם קדושים וגו'. ומדוע תתנשאו וגו'. לומר שבזמן שעצמות הענין כולו קדוש, אינו צריך לקדושת חלק אחד ביתר שאת על שאר החלקים, כך ישראל שכל גופם קדוש, שנאמר (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. אם כן למה יצטרכו לאות ברית קודש... כי כל העדה כלם קדושים וגו' הזכיר הקדושה מן הטעם שנתבאר, כי בדרך כלל היה חולק על כל דבר ראשי, הפוטר את הכלל ומשתרר עליו, והכל היה מעין מחלוקתו וזה שכתוב שחלק על פרשת ציצית, כי שם נאמר (במדבר טו) והייתם קדושים וגו'. ולפיכך נידונו בירידת שאול חיים, לפי שחלקו על המילה, שנאמר בה ואומר לך בדמיון חיי. גם לפי שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות ג) שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו, והם לא חפצו במורא מלכות, ואמרו כי כל העדה כולם קדושים וגו'. ומדוע תתנשאו וגו'. ולכן ירדו המה חיים שאול, מדה כנגד מדה: (עוללות אפרים)

לכם כי כל העדה סופי תיבות מילה, כלומר כולכם נקראים ממלכת כהנים ונימולים ולזה נרמז במלת לכם, מלך, והמילה בסופי תיבות, ונקראים גם כן ממלכת כהנים: (רבינו אפרים על התורה)

כי כל העדה כולם קדושים. סופי תיבות מילה, כולם מהולים וקדושים כמוך: (רבינו אפרים על התורה)

קרח פגם בענין המילה.... ודעתו של קרח היתה כיון שיש לנו הכח של ברית מילה שהוא סור מרע ויש לנו סיעתא דשמיא מיוחדת על כך שהרי הקדוש ברוך הוא מסייע בשעת המילה וא"כ למה לנו מנהיגים שיהיו בבחינת תכלת לעורר אותנו ליראת שמים היראה שלנו מסורת בידינו מאברהם אבינו שכרת את הברית עם הקדוש ברוך הוא ובזה נשתרש בו ובזרעו אחרי הכח לסור מרע, וזה יש לרמז ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם כי כל העדה כולם קדושים. ס"ת מילה כלומר כולנו קדושים ופרושים מן העבירה ע"י מצות מילה שבבשרנו ובתוכם ה' ע"י המילה ה' בתוכנו כי הוא יתברך קיים וכרות עמו הברית. וממילא יש כחו של הקדוש ברוך הוא שמסייע בברית מילה בסור מרע ועשה טוב ומדוע תתנשאו על קהל ה'. דהנה בגמרא (פסחים ז) יש מאן דאמר שהמל את בנו בעצמו מברך אשר קדשנו במצותיו וצונו למול אבל שליח המל את הבן מברך אקב"ו על המילה וזה ומדוע תתנשאו על קהל ה' מי ביקש מידכם להיות אתם המנהיגים השלוחים למול את ערלת לבבינו הלא יש בנו כח המילה ובעצמינו נעשה ונצליח במילת ערלת הלב ומצוה בו יותר מבשלוחו, אבל האמת אינו כן כי דוקא ע"י הדרכה ישרה של מנהיגי ישראל יש בנו הדעת לקיים ומלתם את ערלת לבבכם ודו"ק: (חיים לכל חי)

ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי. (טז ח) יש להקשות, שפנה לדבר עם קרח ודבר עם בני לוי, היה לו לומר שמע קרח וכדומה, ויש לפרש, שהמילה היא סיבה לשלום בין העם עם ה', וכן נאמר במלאכי (פרק ב') בריתי היתה אתו החיים והשלום. וכתוב שם, שחתם ברית הלוי. והביא בילקוט שמעוני, לפי שהיה שבטו של לוי נימולים, שנאמר (דברים לג) כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו. אמר להם הקדוש ברוך הוא, חייכם אף על פי שאברהם התחיל במילה, איני קורא אותה אלא על שמכם, שנאמר (בהביאכם בני נכר ערלי לב) שחתם ברית הלוי. ברית אברהם, אינו אומר אלא ברית הלוי, לפי שהיו נימולים נקרא על שמם, ולפי זה מדת השלום ראוי שיחזיקו בה בני לוי יותר מזולתם, ואשר על זה בא הוראת שם לוי לשון חיבור כי הוא על שם (בראשית כט) הפעם ילוה אישי אלי. והוא שיהיו באסיפה ואגודה אחת, וכאשר החזיק קרח במחלוקת, ראה משה להוכיחם על זה, מדוע מחללים ברית הלוי, ולכן אמר, שמעו נא בני לוי. ומלת שמעו. יכול להיות מלשון אסיפה, וכמו (שמואל א כג) וישמע שאול. ורצה לומר ראוי לכם שתהיו נאספים באגודה אחת מאחר שאתם בני לוי: (עוללות אפרים)

את מחתות החטאים האלה בנפשותם. (יז ו) החטאים. ב' במסורה. החטאים האלה בנפשותם. (שמואל א טו) החטאים את עמלק. לומר לך כמו שאלה חטאו בנפשותם כן חטא עמלק בנפשו שראה כל הנסים שנעשו לישראל ונזדווג להם, כדאיתא במדרש (תנחומא) משל למי שראה אמבטי רותחת וקפץ בתוכה: (בעל הטורים) וכתב העוללות אפרים על המסורת, מה חטאים דהתם במילה שהרי עמלק נענש על שביזה מצות המילה וזרק מילות כלפי מעלה שנאמר ויזנב בד' וגו'. כך חטאים האלו על שם ביזוי מצות המילה:

כתוב בארחות חיים (הלכות מילה) נהגו להביא מחתה של אש במקום שעושים המילה אפילו בימי הקיץ כדאמרין, בשעה שכל אברהם ילידי ביתו העמידן גבעת הערלות וזרחה עליהם חמה והתליעו ועלה ריחן לפני הקדוש ברוך הוא כקטורת ועולה שכולה כליל לאישים אמר הקדוש ברוך הוא בשעה שיהיו בני באים לידי עבירות אתמלא עליהם רחמים עכ"ל [עד כאן]: (בדק הבית בית יוסף יורה דעה סימן רסה)

הענין שעלה ריחם כקטורת, דהנה ברש"י (פ' נשא) שקטרת גימטריא תרי"ג, כנגד תרי"ג מצוות התורה, והיינו שהתורה היא כוללת כל הצדדים רמ"ח מצוות עשה מימין ושס"ה לא תעשה משמאל, על כן קטורת נמי כוללת כל צד, ועל כרחיק גם חלבנה נמנה עם סממני הקטורת, שמאחר שהיא כח כולל דהיינו שהוא מתרומם ומתעלה מהכל, על כן סובלת נמי אפילו חלבנה ומחזירתו לטוב, ונראה שגם קרבן עולה שהוא כליל לאישים יש בו נמי כח כולל, וזהו עולה לגבוה סלקא, ועל כן אמר הקדוש ברוך הוא בשעה שיהיו בניו של זה באין לידי עבירות וכו' אני נזכר להם הריח הזה ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם, היינו התעוררות למעלה למעלה, וכעין חלבנה בסממני קטורת כנ"ל: (שם משמואל)

ומסופר על ר' מאיר דוד בן שם ז"ל חתנו של החסיד ר' לייבל פרידמן ז"ל עשה ברית לתאומים שנולדו לו, והזמין את הרה"ק ר' מאיר מאמשינוב להיות סנדק לבן אחד ואת מרן החלקת יהושע (מביאלא) כסנדק לבנו השני, ובהזדמנות זו שאל הרבי מאמשינוב את מרן החלקת יהושע על השמועה ששמע שהוא לוקח סנדקאות גם אצל תאומים, כי במהרי"ל איתא שסנדקאות זהו כהקטרת קטורת שמתעשרים ממנה ואין כהן אחד מקטיר שתי פעמים, ואמר לו מרן מיר זענין דאך (אנחנו) מלמדי תינוקות ואין חשש לעשירות, עיין ברש"י על הפסוק אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל:

ונראה לי **דהסנדק צריך שיושיט את ידיו תחלה לקבל את הילד על ידיו** ואחר כך יניח הילד על ברכיו דהם דומות למזבח דאם לא כן איך מדמה הרבינו פרץ ז"ל את הסנדק למקטיר קטורת הרי הכהן המקטיר קטורת עשה מעשה והסנדק אין עושה מעשה ורק כמעשה איצטבא (עיין במסכת יומא מט.), אלא ודאי דהסנדק צריך לקבל תחלה את הילד על ידיו ואחר כך יניח הוא בעצמו על ברכיו דומות למזבח ובזה הוא דומה למקטיר קטורת, כן נראה לי: (ברית אבות סי' ז)

ימי ההילולא של הצדיקים בשבוע זה

הרה"ק ר' חיים דב בהרה"ק ר' שלום מוואסלוי זיע"א	יום ראשון כ"ב סיון
הרה"ק ר' איתמר מנדבורנא בהרה"ק ר' מאיר מקרעטשניף זיע"א	
הרה"ק ר' ישראל מרדכי בהרה"ק ר' יוחנן מרחמיסטריווקא זיע"א	
הגאון ר' יהודה ב"ר ישראל אסאד (שו"ת יהודה יעלה) זצ"ל	יום שני כ"ג סיון
הרה"ק ר' יעקב יצחק מבלענדוב בהרה"ק ר' חיים מאיר יחיאל ממאגלניצא זיע"א	יום שלישי כ"ד סיון
התנאים רבן שמעון בן גמליאל רבי ישמעאל כהן גדול ורבי חנינא סגן הכהנים (מעשרת הרוגי מלכות)	יום רביעי כ"ה סיון
הרה"ק ר' דב בעריש מביאלא בהרה"ק ר' אברהם מטשכנוב זיע"א	
התנא, רבי יונתן בן עוזיאל	יום חמישי כ"ו סיון
הרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל בהרה"ק ר' חיים מאיר יחיאל ממאגלניצא זיע"א	
הגאון ר' מיכל יהודה ב"ר משה דוד לפקוביץ זצ"ל	
הגאון ר' מאיר ב"ר יצחק אשכנזי (פנים מאירות) זצ"ל	יום שישי כ"ז סיון
הגאון ר' שמשון אהרן ב"ר אברהם יצחק פולנסקי (הרב מטעפליק) זצ"ל	שבת קודש כ"ח סיון

הצדיק מזמין את כל הצדיקים שהיו בעולם בימי חייו: כשנולד הרה"ק ר' יעקב יצחק מבלענדוב, התבטא הרה"ק רבי בונם מפרשיסחא להרה"ק רבי העניך מאלכסנדר זצוקללה"ה, שהוא היה מאוד רוצה לנסוע לשמחת הברית, ואף שרבי העניך לא היה מרוצה כל כך מהנסיעה הזאת משום שאז היה חילוקי דעות בין פרשיסחא לבין קאזניץ אבל בכל אופן לעכב הוא לא יכל - ואכן הם נסעו לשמחה, בשעה שהלכו לברית אמר הרה"ק רבי בונם להרה"ק רבי העניך שבשעה שימולו את הרך הנימול שיראה לא לשים לב להמולה שתהיה שם אלא יראה לדחפו שיוכל להיות קרוב לכסא של אליהו הנביא זכור לטוב וכך אכן עשה, בדרך חזרתם לביתם ביקש הרה"ק רבי העניך מהרה"ק רבי בונם שיסביר לו את הסיבה שכל כך השתוקק להיות על הברית מילה, וכן למה רצה להיות כל כך קרוב לכסא של אליהו זכור לטוב, ענה לו הרה"ק רבי בונם שהיה כדאי מאוד הדבר, משום שהודיעו לו שהרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע הסבא של הרך הנימול יבוא לברית והוא הכריז שהוא מזמין לברית את כל הצדיקים שהיו בזה העולם בימי חייו, ואכן כל הצדיקים באו והשתתפו בשמחת הברית, והוסיף הרה"ק רבי בונם לומר לו, שאת כל הצדיקים שהיו שם הוא הכיר ורק את הרה"ק בעל הקדושת לוי ברדיטשוב הוא לא הכיר ובשביל להכירו היתה כדאית כל הנסיעה: (תורת השרף ממאגלניצא)

מוזיקה בסעודת הברית: הרב יהודה אסאד נתכבד בסנדקאות בברית מילה בעיר יאסבערין, ומנהג המקום לשיר בכלי שיר בברית, ומפני כבודו של ר' יהודה אסאד תלמיד החתם סופר פיחדו לשיר אולי לא ימצא חן בעיניו, ורצו ללכת, אמר להם ר' יהודה אסאד, שיש פסוק מפורש שצריך מוזיקה, אל יחסר המזג, המוזיקה לא יחסר: (משפחות רבנים אין אונגארין)

הכאב בשלישי למילה: איתא בגמרא, תנו רבנן, מעשה בהלל הזקן שהיה בא בדרך ושמע קול צווחה בעיר, אמר מובטח אני שאין זה בתוך ביתי, וקשה מהיכן ידע זאת, ונראה כי הצדיקים אם יבא עליהם חס ושלוש איזה צרה מקבלים הכל באהבה והלל היה מלמד את בני ביתו שלא יתרעמו על מדותיו של מקום ולא יצעקו בצר להם, ולכך כששמע קול צווחה בודאי היה יודע שאין זה בביתו, והנה בכל מצוה שעושה אדם לשם שמים אז אינו מרגיש שום מכאוב אף אם יש בדבר איזה צער ויסורין, ולכן אם אנשי שכס מלו עצמם לשם שמים בודאי לא היה להם שום צער, אבל מאחר שמלו את עצמם רק שיקחו את דינה היה מצותם שלא לשם שמים, על כן היה להם צער גדול מהמילה, ולזה כיון הפסוק ויהי וגו' בהיותם כואבים אם כן יען שהיה להם צער מוכח שלא מלו לשם שמים, וכן כתב הרמב"ן בטעם של שבטי ד' שהרגו כל העיר, וזה לשונו ואין הברית אשר נימולו נחשב בעיניהם למאומה, כי היה רק להחניף לאדוניהם וכו' עד כאן לשונו, נמצא לפי זה שכאב השלישי למילה הוא אם מתכוונים בברית לדבר אחר אבל אם מתכוונים למצוה אין כאב ומכאוב: (מהר"י אסאד)

שלוש זכר כשנולד בליל שבת: ידוע המעשה אצל הגאון הרב מטעפליק זצ"ל, שהשאלה הראשונה שנשאל כשנכנס לרבנות בירושלים היה על תינוק שנולד בליל שבת האם לעשות לו שלום זכר מיד בשבת הראשונה או בשבת השניה של יום המילה, והשיב להם שזהו פרי מגדים בהלכות פסח, שעושים את השלום זכר בשבת הראשונה, והעולם נהגו לעשות שלום זכר בשבת שניה, ואולי זה מחמת שלא הספיקו להכין, אך לפי דברי העבודת ישראל בפרשת אמור הדבר יתיישב היטב, כי צריך שיעבור על התינוק כניסת השבת דווקא, ולכן מובן שיעשו השלום זכר דוקא בשבת הבאה, ויש כאלה שעושים בשניהם כשבאים לבשר אצל המשפחה עושים שלום זכר קטן בבית, ושוב עושים שלום זכר נוסף לציבור בשבת הבאה: (דברות מנחם)

פירוש נחמדים מתרגום יונתן בן עוזיאל: ויברכם ביום ההוא לאמור בך יברך ישראל לאמר ישימך א' כאפרים וכמנשה. ובריכונן ביומא ההוא למימר בך יוסף ברי, יברכון בית ישראל ית ינוקא ביומא דמהולתא למימר, ישויןך יי כאפרים וכמנשה:

וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בן מנשה ילדו על ברכי יוסף. בביאור ילדו, כתב התרגום יונתן בן עוזיאל כד אתילידו גזירינון יוסף. והפירוש או שמל אותם על ברכי הסנדק, או שיוסף היה הסנדק וזהו על ברכי יוסף היו נמולים:

אז אמרה חתן דמים למולות. בכך שבחת צפורה ואמרת מה חביב הוא אדם גזורתא הדין דשזיב ית חתנא מן ידוי דמלאך חבלא: (תרגום יונתן)

ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם. ס"ת מילה, עיין תרגום יונתן ואמר פרעה לדתן ואבירם שנשארו במצרים ולא רצו לצאת, וקשה למה לא מתו בשלושת ימי אפילה שמתו כולם אותם שלא רצו לצאת מפני שאלו שמתו לא היו נימולים ודתן ואבירם היו נמולים ולכן מרומז כאן מילה: (טהרת יום טוב)

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאנים ז"ל הולצמן

בעת שמחה בעת בקשה כשצריך ישועה

היו שותפים במצוות המילה

ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים

שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,

עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח

ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם, אמן.